

Śląski Urząd Wojewódzki
Wydział Spraw Obywatelskich
w Katowicach
ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice
tel. 0/32 255-41-61 wew.351

KARTA EWIDENCYJNA
miejsca pamięci
na terenie gminy ...PSZÓW.....

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Katowicach
Wydział Spraw Obywatelskich
Wpl. dn. 13. 07. 2000 Nr ewidencyjny
WKOPWiM
CKMPN 96/2
Nr

1. Miejscowość /gmina/ położenie obiektu Pszów	2. Rodzaj obiektu /tablica, płyta, obelisk, pomnik, cmentarz, kwatery, grób wojenny, obóz, więzienie, miejsce walk itp./ Mogiła poległych Powstańców Śląskich i urny z prochami więźniów obozów koncentracyjnych.	3. Treść napisu W bohaterskich zmaganiach ludu Śląskiego w walkach z Niemcami w czasie powstań polegli/ nazwiska, imiona/ w obozach koncentracyjnych /nazwiska, imiona/	4. Data powstania obiektu, autor, fundator Społeczeństwo miasta Pszowa w 1928r. Zniszczony przez okupanta w 1939r. Odbudowany w 1948r projektant i wykonawca Florian Szczęsny.		
5. Ocena stanu utrzymania obiektu /uszkodzenia, wandalizm, kradzieże, daty remontów/ Dobry	6. Opis obiektu /rodzaj materiału, wymiary obiektu/ płyta granitowa wymiar tablicy pionowej: szer. - 3.50mb. wys. - 3.20mb. obramowanie nagrobkowe wymiar: szer. - 3.50mb. dł. - 3.10mb.	7. Patronat <table><tr><td>społeczny /nazwa i adres/ Szkoła Podst. Nr 1 ul. Traugutta 12.</td><td>administracyjny /nazwa i adres/ Urząd Miasta Referat Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ekologii, Rolnictwa i Leśnictwa</td></tr></table>	społeczny /nazwa i adres/ Szkoła Podst. Nr 1 ul. Traugutta 12.	administracyjny /nazwa i adres/ Urząd Miasta Referat Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ekologii, Rolnictwa i Leśnictwa	8. Literatura /czy obiekt jest ujęty w przewodnikach, inne opisy, broszury, opracowania, artykuły praso- we, książki itp./ 1) Książka - Ślązacy - autor Józef Musioł 1987r. 2) Powstania Śląskie 1919, 1920, 1921 oprac. J. Gliszczyński, W. Szewczyk, MON, Warszawa 1971r. 3)
społeczny /nazwa i adres/ Szkoła Podst. Nr 1 ul. Traugutta 12.	administracyjny /nazwa i adres/ Urząd Miasta Referat Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ekologii, Rolnictwa i Leśnictwa				

<p>9. Miejsce na fotografię obiektu (opisane zdjęcia można załączyć do karty w kopercie)</p>	<p>10. Dane historyczne dotyczące obektu.</p> <p>upamiętniono wydarzenie: śmierć poległych powstańców i więźniów obozów koncentracyjnych.</p> <p>Miejsce pamięci zaliczono do grobownictwa wojennego na terenie województwa śląskiego Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz.U. Nr 39, poz. 311 z późn. zm.)</p>	<p>11. Data zaprowadzenia karty</p> <p>12 grudnia 1996r.</p>	<p>12. Dodatkowe uwagi</p>
	<p>13. Lokalizacja obiektu /opis lub szkic planu położenia obiektu/</p> <p>obok kościoła</p>	<p>14. Prowadzący /Imię i nazwisko/</p> <p>Wiesława Antolak</p> <p>ZASTĘPCA BURMISTRZA PIOTR KOWOL Pieczęć i podpis Prezydenta, Burmistrza lub Wójta</p>	<p>15. Uwagi z przeprowadzonych kontroli</p>

wartości. Mordercy liczyli na to, że uda im się wywołać pożar, który zatrze ślady. Odkrę-

go mężczyzny, który w swoim terminarzu wymienił nazwiska czterech osób budzących

trudno nam w tej chwili mówić. Na razie odtwarzamy przebieg wydarzeń. Zatrzyma-

Jana K., bo nie zgodził się postawić kolejnej flaszki wódki.
(mech)

ODESZLI

MIECZYŚLAW ZDZIŚLAW LIPSKI — oficer Armii Krajowej, uczestnik Powstania warszawskiego. Zmarł w wieku 83 lat.

REGINA RÓŻAŃSKA — długoletnia pracownica administracji w Najwyższej Izbie Kontroli Delegatura w Katowicach

JADWIGA ZABŁOCKA — prof. dr hab. Wieloletni członek Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego, wieloletni redaktor „Wiadomości Parazytologicznych”. Uhonorowana Medalem Konstantego Janickiego.

PODZIĘKOWANIA

Wszystkim, którzy uczestniczyli w uroczystości ostatniego pożegnania

śp.

REGINY RÓŻAŃSKIEJ

Dyrekcji, Organizacji Związkowej, Koleżankom i Kolegom z Delegatury NIK w Katowicach za okazaną nam pomoc i współczucie w tych trudnych dla nas chwilach składają

MAŻ, SYN I RODZINA

ZAWIADOMIENIE

W dniu 12.10.2002 r. zmarła

śp.

BRYGIDA KOŁODZIEJCZAK

o czym zawiadamiają pogrążeni w bólu i żałobie

MAŻ, SYN Z SYNOWĄ I WNUKAMI

ORAZ SIOSTRA Z RODZINĄ

KONDOLENCJE

RODZINIE

Sędziego Sądu Okręgowego w Katowicach

byłego Wiceprezesa Sądu Rejonowego w Katowicach

mgr.

STANISŁAWA WARZECZY

głębokie wyrazy współczucia z powodu śmierci

składają

KIEROWNICTWO,

SĘDZIOWIE I PRACOWNICY

SĄDU REJONOWEGO W KATOWICACH

PRZYPOMNIENIE

PSZÓW. Trudno minąć obojętnie grobowiec przed bazyliką

Tym, co za Polskę



Pomnik-grobowiec przed pszowską bazyliką.

Opowstaniach śląskich pamięta cały Śląsk, ale ta pamięć szczególnie jest w Pszowie. To bowiem tu toczyły się najcięższe boje, słynna bitwa olzańska z maja 1922 roku przeszła do historii jako najbardziej krwawe starcie oddziałów powstańczych z siłami niemieckimi. Bohaterskie czyny z tamtych lat doczekały się upamiętnienia w 1928 roku. Pszowianie kosztem wielu wyrzeczeń ufundowali wtedy powstańcom okazały pomnik-grobowiec, który stanął na placu przed kościołem pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny (obecną bazyliką) i razem znanym Sanktuarium Matki Boskiej Uśmiechniętej — tuż przy drodze prowadzącej w kierunku Raciborza.

Obok wznosił się betonowy obelisk mający prawie 5 metrów wysokości w kształcie ostrosłupa. Na jego ścianie od strony grobowca umieszczono marmurową tablicę z nazwiskami poległych w I i III Powstaniu Śląskim, na ścianie od strony ulicy znajdowała się płaskorzeźba górnika wspartego oburącz na mieczu. W grobie złożono ekshumowane szczątki Józefa Tytki, Benedykta Tronta, Jana Włoczka i Konstantego Kłoska, ciała reszty poleg-

łych pozostały na placu cmentarzu wokół bazyliki.

— Obelisk niestety został zniszczony 3 września 1939 roku, czyli tuż po wkroczeniu do miasta hitlerowskich wojsk — ubolewa **Bogusław Kołodziej**, prezes Towarzystwa Przyjaciół Pszowa. Na szczęście doczekał się rekonstrukcji tuż po wyzwoleniu, ale w nieco zmienionej formie, tym bardziej że stał się również symbolicznym grobem ofiar ostatniej wojny. Projektantem i wykonawcą całości był miejscowy budowniczy Florian Szczepny.

Dziś na tablicy znajdującej się na frontowej ścianie grobowca można przeczytać następujące epitafium: „W hołdzie poległym w powstaniach śląskich i pomordowanym w czasie drugiej wojny światowej, którzy zginęli w hitlerowskich obozach i sowieckich łagrach oraz w innych okolicznościach w latach 1919-1945”. Na betonowej ścianie są też dwie tablice. Na górnej wypisane są nazwiska poległych powstańców, na dolnej nazwiska ofiar obozów i łagrów. Pod nimi umieszczono urnę z ziemią pobraną z terenu obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu.

Tekst i zdjęcie:

ELŻBIETA PIERSIAKOWA

"Dziennik Niezależny" Nr 244
z dn. 15.10.2002 r.



P52015

Śląski Urząd Wojewódzki
w Katowicach
Wydział Spraw Obywatelskich i Migracji
40-032 Katowice, ul. Jagiellońska 25
000514259

2005-06-27

MOGITA WODENNA

POWSTANCOŚĆ Śl. - po remoncie w I połowie 2005 r.

a/q Nr EW. 96/02-GL5

My Dear Sir